

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 280/2018-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich s. r. o., Skautská 12, Nitra, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Roman Heinrich, pre namietané porušenie čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 336/2017-138 z 28. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 27. júna 2018 sa [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených práv

uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 25 Co 336/2017-138 z 28. marca 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že na okresnom súde sa viedlo konanie o žalobe sťažovateľky, ktorou sa proti žalovanej [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Dôvodom podania žaloby bola kúpna zmluva z 15. júna 2015, ktorou sťažovateľka predala žalovanej nehnuteľnosť, avšak táto kúpna zmluva trpela dôvodmi absolútnej neplatnosti. Sťažovateľka ďalej ústavnému súdu ozrejmuje, že v priebehu konania „... Okresná prokuratúra Nitra podala protest proti správne rozhodnutiu, ktorým došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva na žalovaného z predmetnej Kúpnej zmluvy. Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor vydal dňa 2.11.2015 rozhodnutie, ktorým vyhovel protestu Okresnej prokuratúry Nitra a rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalovaného zrušil. Na základe odvolania žalovaného, vydal Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, dňa 12.1.2016 rozhodnutie, ktorým odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa. Vzhľadom na tieto rozhodnutia, došlo k zrušeniu vkladu vlastníckeho práva na žalovaného, čím špecifikované nehnuteľnosti boli v katastri nehnuteľností spätne zapísané na žalobcu. Správne konanie o prevod vlastníckeho práva na žalovaného však pokračovalo ďalej. Účastníci správneho konania boli vyzvaní na doloženie listín, ktoré preukazujú splnenie zákonných podmienok podľa zákona č.175/1999 Z.z. a zákona č.140/2014 Z.z.. Vzhľadom k tomu, že účastníci takéto doklady nedoložili, Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, vydal dňa 18.3.2016 rozhodnutie, ktorým konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva v prospech žalovaného zastavil. Vzhľadom na tieto okolnosti sa žalobkyňa stala opätovne vlastníčkou špecifikovaných nehnuteľností.“. V dôsledku týchto skutočností odpadol právny dôvod podanej žaloby na určenie vlastníckeho práva, a preto sťažovateľka podaním z 30. marca 2017 vzala svoj žalobný návrh v celom rozsahu späť.

3. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 19 C 511/2015-115 z 13. apríla 2017 rozhodol o zastavení konania, ako aj o tom, že žiadna zo strán nemá právo

na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu žalovaná podala odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľka na základe výzvy okresného súdu doručenej jej 28. augusta 2017 vyjadrila podaním zo 7. septembra 2017. Vyjadrenie sťažovateľky však nebolo odvolaciemu súdu predložené pri rozhodovaní o odvolaní žalovanej. Krajský súd následne napadnutým uznesením zmenil rozhodnutie okresného súdu tak, že žalovanej priznal náhradu trov konania voči sťažovateľke vo výške 100 %, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Zároveň rozhodol, že žalovaná má nárok i na náhradu trov odvolacieho konania.

4. V napadnutom rozhodnutí krajského súdu sťažovateľka vidí porušenie svojich práv. Zastáva názor, že žiadna zo strán nezavinila zastavenie konania, a preto je rozhodnutie krajského súdu nesprávne a nespravodlivé. V rámci svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka poukázala na správanie žalovanej, ktorej pred podaním žaloby zaslala odstúpenie od zmluvy a následne výzvu na vykonanie spätného zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Žalovaná však nereagovala, a preto bola sťažovateľka nútená podať určovaciu žalobu. Zároveň poukázala na to, že na krajskom súde prebieha množstvo súdnych sporov týkajúcich sa žalovanej a pôvodných vlastníkov nehnuteľností. Skutková a právna povaha týchto konaní je obdobná, keď *„... pri uzavretých kúpnych zmluvách boli podané protesty prokurátora, pričom ešte pred rozhodnutím o proteste prokurátora pôvodní vlastníci podali žaloby na určenie vlastníckeho práva. Vzhľadom na vyhoveniu všetkým protestom prokurátora, pôvodní vlastníci získali opätovne vlastnícke právo k nehnuteľnostiam a brali žaloby späť. V týchto konaniach Okresný súd Nitra rozhodoval jednotne tak, že účastníkom konania nepriznal náhradu trov konania. V rámci odvolacích konaní na Krajskom súde Nitra, senáty 5Co a 9Co rozhodovali zhodne so súdom prvého stupňa a žiadnemu účastníkovi nepriznávali trovy konania (napr. 5Co/391/2017, 9Co/38/2018). Senát 25Co rozhodoval opačne a náhradu trov konania priznal žalovanému (ako v napádanom uznesení).“*. Na základe uvádzaného konštatuje, že *„Vzhľadom na odlišnú rozhodovaciu prax jedného senátu Krajského súdu Nitra, ktorý vo svojom rozhodnutí bližším spôsobom nezdôvodňuje odklon od rozhodovacej praxe ostatných senátov, dochádza týmto podľa názoru sťažovateľky taktiež k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožnenie žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné*

práva, a zároveň dochádza k porušeniu princípu právnej istoty a spravodlivosti podľa čl. 1 Ústavy SR, keďže pri rovnakých skutkových a právnych kauzách možno oprávnene očakávať, že rozhodnutia súdov budú rovnaké.“.

5. Sťažovateľka okrem toho namieta, že jej vyjadrenie zo 7. septembra 2017 k odvolaniu žalovanej nemal krajský súd pri svojom rozhodovaní k dispozícii, a teda ani neposudzoval skutkové a právne zdôvodnenia, ktoré vo vyjadrení uviedla. Krajský súd prevzal iba zdôvodnenie oprávneného prostriedku podaného žalovanou, v dôsledku čoho došlo k popretiu rovnakej miery možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany sťažovateľky. V tejto súvislosti tvrdí, že *„Procesné práva účastníka konania nemôžu byť len formálne, ale aj reálne poskytované, umožnené a vykonané. Nemôže byť žalobkyni „len“ daná možnosť vyjadriť sa k odvolaniu žalovaného, ale odobraná mu možnosť účinne reagovať na takéto odvolanie, uviesť svoju procesnú obranu a procesný útok ako aj svoj právny názor na vec. Týmto došlo k popretiu rovnakej miery možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany žalobkyne (tak ako ich mal žalovaný), čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené žalobkyni, aby uskutočnila jej patriace procesné práva, a to v takej dôležitej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.“.*

6. Na tomto základe sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že napadnutým uznesením krajského súdu boli porušené jej v záhlaví označené základné práva zaručené ústavou a dohovorom. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní návrhu na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti popri svojej argumentácii uviedla, že podáva proti rozhodnutiu krajského súdu v zákonnej lehote dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP. Súčasne však podáva i ústavnú sťažnosť, pretože dovolanie proti rozhodnutiu o nároku na náhradu trov konania nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP prípustné. Ústavný súd následne v súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania na okresnom súde overil a zistil, že sťažovateľka podala 28. júna 2018 proti napadnutému uzneseniu krajského súdu mimoriadny opravný prostriedok, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dosiaľ nerozhodol.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolacie konanie ešte nie je skončené, musela byť sťažnosť sťažovateľky odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane v záhlaví označených práv, ktorých porušenie namieta, bude rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu totiž navodzuje situáciu,

keď princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010, III. ÚS 7/2014, III. ÚS 124/2017 a iné), že v prípade podania opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

11. Za daných okolností sa ústavný súd musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľku prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd majúc na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté.

12. V takomto prípade je však nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Pretože sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018